Csak az öregektől nem akar már senki semmit. De ha az öregek akarnak egymástól valamit, azon mi nevetünk."

Mindeddig mondandónkat a családban sarjadzó magány variánsai köré csoportosítottuk. Mai magyar irodalmunkban — talán a felsorakoztatott művek meggyőztek erről — ezt domináns jelenségként kell kezelnünk. A magány-téma felerősödésével egyidejűleg érzékelhető irodalmunknak egy másik „rengéshulláma" is. Ezt a Faragó Vilmostól kölcsönzött kifejezést nyugodtan használhatjuk Illés Endre, Illyés Gyula (Beatrice apródja), Kolozsvári Grandpierre Emil, Szabó Magda (Okút, Régimódi történet), Horváth Teri (Sárigyöp) írásaira. A téma felé vonzódás gyökereit kutatva a kortárs kritikus is csak kérdésekkel tapogatózik: „. . . miféle rejtett kényszer nógatja íróinkat önéletrajzra, családtörténetre, anyaölkeresésre. Megkapaszkodás-vágy? Hiszen a bizonyos jelennél is még bizonyosabb a múlt; ami tegnap volt, az szilárd tény, ami ma van, azt határozatlanná oldja a kérdés, hogy vajon holnap is lesz-e? Emberiségféltés tehát? Vagy nemzetféltés? Mentésszándék esetleg? Vagy csak az önigazolás szándéka? Lehet, hogy mindez együtt, lehet, hogy egyik sem. De az biztos, hogy nem felületi divat; ha ennyien indulnak anyaölkeresésre, súlyos oka lehet annak." A feloldást, megnyugvást is találó, az idill felé hajló illetve ilyen végkicsengésű irodalmi alkotásokat is találunk természetesen.

A körbe kívánkozik Varga Domokos Kutyafülek, Kölyökkostolgató című írásai, amelyek több gyerek, a nagy család örömét ízleltetik meg az olvasóval. Ugyancsak ide tartoznak véljük a Horgas—Levendel írópáros vállalkozását is. Sajátos kategóriaként utalható a felsoroltak körébe a gyermek- és ifjúsági irodalom néhány kedves, szívderítő darabja. (Bálint Ágnes: Szeleburdi család, Nagy Katalin: A világ legrosszabb gyereke, Intőkönyvem története, G. Szabó Judit: Bezzeg a más gyereke, A macskát visszafelé simogatják.)

A legszebb ilyen hangulatú írás, amely a családban gyökerezve kiterebélyesedik a nagyobb közösség felé, igazán mutatva a követendő utat — Sütő András Anyám könnyű álmot igér című műve. Hogyan is született ez az írás: „— Írhatnál rólunk valami könyvet — mondja az anya. — Milyen legyen az, vidám vagy szomorúságos? — Igaz legyen! — Ez nekem is gondom. — Hallgass arra a gondra, s álmod könnyebb lesz. A könnyű álom reményében ott kellett kezdenem az osztozkodást az otthoni gondban." E megosztott otthoni gond megrajzolása közben olyan szép és bensőséges családmodellt, helyenként nagycsaládmodellt kapunk, hogy belesajdul a szívünk. Ezt az indíttatást, a ragaszkodó szeretet motívumát érezzük az Engedjétek hozzám jönni a szavakat című legújabb Sütő írásban is, amelyben a nagyszülői örömök vidítják lelkünket.

Nem önreklámozásból vagy a férfiak felé nyújtott felelősségmentőöv